

διὰ δουκάτα κορεντε είκοσι πέντε μονον, ἀμάδι καὶ εἰς μοναχόν, διὰ τοῦ γαστάλδο. Ἐτι ἡμεῖς, Μιχαήλ Ἀβράμης, τοῦ ποτὲ κυρ Μαννουήλ, καὶ Μαρκὸ Σγουρομάλης, λεγόμενος Σφακιώτης, τοῦ ποτὲ κυρ Γεωργη, οἰκοῦντες ὁ εἰς εἰς τὸ Ἐξώπορτον καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, ἀπομένωμεν ἐγγυητὲς καὶ πληρωτὲς διὰ τὸν ἄνωθεν κυρ Μαννουσο Γιανιστόπουλον διὰ τὰ ἄλλα δουκάτα κορέντε είκοσι πέντε, ἀμάδι καὶ εἰς μοναχόν, διὰ τοῦ γαστάλδο ...».

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΟΦΕΙΛΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΜΕ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΔΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΤΗ

1538, 28 Μαΐου

«... † Φανερόν κάμνω ἐγώ, Τομάδο Συμεώς, τοῦ ποτὲ κυρ Περο, ἀπὸ τὴν Γγῶ, οἰκῶν τὴν σήμερον εἰς τὸ Ἐξώπορτον τῆς Κρήτης, ἐσένα τοῦ κυρ Ἰωάννου Γερακίτη, λεγομένου Μοθοναίου, πρεζέντε καὶ κοτέντος καὶ των ἡμερῶν σου, ὅγια τὴν πγεντζαρία ἀποῦ μοῦ ἔκαμες σήμερον εἰς του κυρ Μαυροδῆ Μαρκιανοῦ ὅγια δουκάτα κορεντε ἔξη, ὡς φένηται μὲ ἰνστρουμέντο διὰ χειρὸς τοῦ κυρ Γιακουμῆ Τζαγγαροπουλου, νοταρίου, τὴν σήμερον, τοῦ ὁποῖου τοῦ ἔδωκα ἀμαχι ἓνα σκλάβον, ὁ ὁποῖος ἂν ἠθελεν ψοφίση ἢ φίγη νὰ ῥμαι ἐγὼ καὶ τὰ καλὰ μου ὀμπλεγάδος σου, ἐσένα τοῦ λεγομένου κυρ Ἰωαννου, νὰ σε ἐλευθερωνῶ ἀπο τὴν λεγομενην πγεντζαρίαν διὰ τοῦ γαστάλδο. Ἀκόμη ἂ σκοδάρεις τὰ δουκατα χρυσᾷ γ' καὶ καρτον ἀπο τὸν κυρ Χαρτοφύλα καὶ ἀπὸ τὸν κυρ Στεφανῆ Καπελα ὅ,τι μοῦ χρεωστῇ νὰ σοῦ δίδω διὰ τὸν κόπον σου ἄλλα ὑπερπυρα ἐννέα. Ἐτι ἐγώ, Ἐλενα, χήρα τοῦ ποτε κυρ Περο Βηδο, οἰκοῦσα εἰς το Ἐξώπορτον τῆς Κρήτης, ἀπομένω ἐγγυητρα ἐσένα τοῦ λεγομένου κυρ Ἰωάννου, ὅποτε ψοφίση ἢ φιγη ὁ ἄνωθεν σκλάβος νὰ σε ἐλευθερωνῶ ἀπὸ τὴν πγεντζαρίαν ἀποῦ ἔκαμες εἰς τοῦ κυρ Μαυροδῆ Μαρκιανοῦ σήμερον διὰ τον ἄνωθεν κυρ Τομαδο, τὸν γαμβρον μου, διὰ τοῦ γαστάλδο ...».

75

1538-1551. Προικῶα ἐγγράφα (νοταριακές πράξεις). Χάνδακας.

Θ. Δετοράκης, «Κρητικὰ προικοσύμφωνα τοῦ 16^{ου} αἰῶνα», στον τόμο *Λοιβή*, σ. 137-158, αρ. 1-6 (= *Δετοράκης, Βενετοκρητικά*, σ. 196-210, αρ. 1-6).

ΠΡΟΙΚΟΠΑΡΑΛΑΒΗ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΙΚΩΝ

1538, 18 Οκτωβρίου

᾽ «... Σιγουριτάν δυνατήν καὶ ἀκατάλυτον κάμνω ἐγώ Νικόλαος Ἀρβανήτης τοῦ ποτὲ παπᾶ, οἰκῶν εἰς τὸ Ἐξώπορτον τοῦ Χανδάκου τῆς Κρήτης, ἐσένα τῆς πενθερᾶς μου τῆς κερα Ἐργήνας, χήρας τοῦ ποτὲ παπᾶ κυρ Μάρκου Κουρήτη, πρεζέντε καὶ κοτέντε καὶ τῶν μερῶν σου εἰς ὑπέρπυρα ρν' καὶ σολδία κα', ἡγουν ὑπέρπυρα ἑκατόν πενήντα καὶ σολδία είκοσιένα, ἀπού ἔλαβα σήμερον ἀπό σένα εἰς τὴν κατωγραμένην στήμαν ὀμπρός τούτου τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων, τὴν ὁποίαν στήμαν ἐβάλαμεν θεληματικῶς τὴν κερα Πουλήνα Μοραῖτενα καὶ τὴν κερα Μαρήνα Ἀναπληώτισα μαστόρισες καὶ ἐστημάραν τὴν, τὰ ὁποῖα πον μου ἐστημάρισες καὶ ἐπαράλαβα τα εἶνιε αὐτά: ... τὰ ὁποῖα μοντάρουν

τά ἀνωγεγραμένα ὑπέρπυρα ρν' καί σολδία κά καί ταῦτα ἔλαβα ἀπάνω εἰς τόν ὑπέρπυρον ἑκατόν ἐξήντα ἀποῦ μου ἔταξες προικίον μέ μαρτυρία ὄντεν ἐπῆρα καί εὐλογίθικα τήν θυγατέρα σου την Μαρία γυναίκα μου εὐλογητικήν καί παρθενικήν ὡς καθὼς ὅρισεν ἡ ἁγία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καί διά τὰ ὑπέρπυρα ρν' καί σολδία κά ἀποῦ ἔλαβα σέ στρέφω παντοτινά ἀναπαϊμένην καί σιγούρα ἐσένα καί τὰ μέρη σου, ρεσαλβάροντα καί τὰ ἄλλα ὑπέρπυρα θ' καί σολδία ιά ἀποῦ μου θέλεις ρέστα ἀκόμη να μοῦ τα δώσης ...».

76

1538-1553. Νοταριακές πράξεις. Κρήτη.

Κ. Μέρτζιος, «Ἔργα καὶ ἡμέραι τοῦ Βιτζέντζου Κορνάρου», *Παρνασσός* 4 (1962), σ. 233-235, αρ. 1-3.

76α

1538-1577. Νοταριακές πράξεις. Χάνδακας.

Κ. Μέρτζιος, «Σταχυολογήματα ἀπὸ τὰ κατὰστιχα τοῦ νοταρίου Κρήτης Μιχαήλ Μαρά (1538-1578)», *Κρητικά Χρονικά* 15-16 (1961-1962), σ. 231-232 αρ. 1 (= Γκίνης, *Περίγραμμα, Συμπλήρωμα Α'*, λήμμα 7), σ. 246-253 αρ. 2-5, σ. 254 αρ. 6 (= Γκίνης, *ό.π.*, λήμμα 5), σ. 254-255 αρ. 6^α, σ. 258-262 αρ. 7-10, σ. 264-288 αρ. 12-35, σ. 289-292 αρ. 38-40, σ. 297-301 αρ. 42-46⁹.

77

1538-1745. Διαθήκες (νοταριακές πράξεις). Αργοστόλι, Λευκάδα.

S. Flogaitis, *Système vénitien de successions ab intestat et structures familiales dans les îles ioniennes*, Genève 1981, σ. 129-131 (= Χ. Βαγιωνάκης, Όλγα Κατσιβελα, Δέσποινα Μιχάλαγα, Βάσω Μπελαβγένη, Μ. Μπλέτας (εκδ.), *Ανδρέας Αμάραντος. Νοταριακές πράξεις, Αρακλί Κεφαλονιάς (1548-1562)*, Αθήνα 2001, αρ. 116), σ. 132-135 (= Σταματούλα Ζαπάντη (εκδ.), *Μοντεσάντος (Δε) ιερέας Σταμάτιος, νοτάριος Ελείου, κατὰστιχο 1535-1553*, Αργοστόλι 2002, αρ. 36), σ. 135-137 (= Βαγιωνάκης, *κ.ά.*, *ό.π.* αρ. 87), σ. 137-143.

9. Στο παρόν λήμμα αποδελτιώνεται το σύνολο των εγγράφων του άρθρου. Στο Γκίνης, *Περίγραμμα, Συμπλήρωμα Α'*, έχουν αποδελτιωθεί μόνο τα αναφερόμενα στις παραπάνω αντιστοιχίες κείμενα. Οι υπ. αρ. 7, 8, 9, 24 και 8β νοταριακές πράξεις έχουν επαναδημοσιευθεί από τον Μ. Chatzidakis, «Recherches sur le peintre Théophane le Crétois», *Dumbarton Oaks Papers* 23-24 (1969-1970), σ. 348-352 αρ. 13-17 αντιστοίχως.